БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 29 (4020).
11 ФЕВРАЛЬ СЕШАНБА 1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ОЛМАЛИҚ ХИМИЯ ЗАВОДИ ҚУРИЛИШИДА

БУ бунёдкорлар Олмалиқ химия заводи қурилишида ғайрат-шижоат кўрсатмоқдалар. П. Власов (чапда), А. Қамбаров, Р. Зокиров, А. Ларин ўртоқлар элеватор участкасининг зарбдор дурадгорларидир. Улар улкан корхонани шу йилнинг охиригача қўлдан чиқариш учун ўз муносиб ҳиссаларини қўшишяпти.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

АТЕИСТИК ПРОПАГАНДАНИНГ ЖАНГОВАРЛИГИ УЧУН

Давримизнинг йўлчи юлдузи ҳисобланган КПСС Программасида коммунистик қурилишнинг уч асосий вазифаси — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги кишини тарбиялаш вазифалари қўйилган. Янги киши деганимизда биз ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан камол топган, ўтмиш иллатларидан тўла ҳалос бўлган кишини кўз олдимизга келтирамиз. Коммунизмнинг муҳташам биноенга ғишт қўяётган совет кишиларининг турмуши ҳамиша гўзал бўлмоғи керак.

Ҳаётбахш таълимот— марксизм-ленинизм ҳар қандай кўринишдаги дин билан сира келишолмайди. Дин кишилар онгини заҳарлайдиган, уларни тинч яратувчилик меҳнатидан, турмушдан чалғитадиган мафкурага таяниб иш кўради. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ташкил топган дастлабки кунлариданоқ динга, диний идеологияга қарши курашиб келмоқда, Чунки партия ва дииии илмга асосланмаган дунёқараш, ижтимоий тараққиёт йўлидаги ғов деб ҳисоблайди, ўз аъзоларидан диндан воз кечибгина қолмасдан, балки унга қарши изчил кураш олиб боришни талаб қилади. Бундай кураш йўлларини доҳиймиз Владимир Ильич Ленин кўрсатиб берган. «Бизнинг программамиз, — деб ёзган эди у «Социализм ва дин» асарида, — тамомила илмий, айни чоқда материалистик дунёқараш асосига қурилган. Программамизни тушунтириш шунинг учун диний туманликнинг ҳақиқий тарихий ва иқтисодий негизларини тушунтиришни ҳам ўз ичига олмоғи зарур. Бизнинг программамиз атеизм программасини ҳам қамраб олмоғи зарур».

Динга қарши кураш тўғрисидаги В. И. Ленин кўрсатмалари ҳозирги кунда ҳам биз учун дастуриламалдир. Империализм икки система ўртасидаги мафкуравий курашда кишилар онгига дин орқали таъсир ўтказиш, уларни ўз тарафига оғдириш учун зўр бераётган бир пайтда илмий-атеистик пропаганданинг таъсирчанлиги, самараси учун кураш алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Заркент қишлоғида каттакон бир тош бор. Дин пешвозлари шу тошни «мўъжиза» деб эълон қилдилар, ундан текин даромад манбаи сифатида фойдаланмоқчи бўлишди. «Тошни зиёрат қилиб, ҳайри-эҳсон берган боласиз хотинларга худо фарзанд ато қилади, ҳаста кишилар ўз дардига малҳам топади», — деган уйдирма овозалар тарқатдилар. Бунга ишонувчи айрим кишилар ҳам топилиб қолди. Бироқ қишлоқ жамоатчилиги — атеистлар ўша жойда, ён-атрофдаги қўшни қишлоқларда қунт билан тушунтиришлар олиб боришди. Маҳаллий партия ташкилотлари, «Билим» жамияти район ташкилоти бу ишга бош бўлди. Натижада дин пешвозларининг уйдирмалари фош этилди. «Муқаддас» тошга ҳеч ким сиғинмай қолди.

Тажриба шуни кўрсатиб турибдики, қаерда дин таъсиридаги кишилар ўртасида илмий-атеистик пропаганда қунт билан, аниқ мақсадга йўналтирилган, мазмунли олиб борилаётган бўлса, ўша жойда ана шу тарғибот ишлари яхши самара бермоқда. Кўпгина жойларда идеология ишининг муҳим соҳаси бўлган илмий-атеистик пропагандага катта эътибор билан қаралиб, бу ишда турли формалар ва усуллардан фойдаланилмоқда. Ҳозирги кунларда Чирчиқ, Янгийўл шаҳар ва Калинин, Орджоникидзе район партия комитетлари ҳузурида илмий-атеизм мактаблари ишлаб турибди. Бу мактабларнинг тингловчилари динга ишонувчи кишилар орасида бўлиб, атеистик мавзуларда суҳбатлар ўтказишмоқда, тарғибот ишлари олиб боришмоқда.

Область корхоналари, колхозлар, совхозлар, ўқув юртларида, 260 дан ортиқ атеистлар группаси тузилган, 810 лектор атеистик мавзуда лекциялар ўқиб турибди. Бу тадбирлар турмушда ўз самараларини бермоқда. Диний урф-одатлар, маросимлар, ўрнини тобора социалистик мазмундаги анъаналар, одатлар, янгича маросимлар эгаллаб бормоқда.

Шунга қарамай, кейинги йилларда айрим жойларда меҳнаткашлар ўртасидаги илмий-атеистик пропаганда бир мунча бўшаштириб юборилди. Баъзи шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари атеистик тарғибот ишларини суст олиб бормоқдалар,

Яқинда меҳнаткашлар ўртасида илмий-атеистик пропагандани янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги масала область партия комитетида муҳокама қилинди. Идеология ишининг бу муҳим соҳасида йўл қўйилаётган камчиликларни яхшилашга қаратилган амалий тадбирлар белгиланди. Областдаги бир қатор шаҳар ва районларда атеистик пропаганда системасиз, мавсумий йўсинда олиб борилаётир, бунда жанговарлик ва ҳужумкорлик етишмайди, атеистик пропаганданинг оммавий ва якка тартибда иш олиб бориш усуллари самараси таҳлил қилинмаяпти.

Тошкент, Оҳангарон, Олмалиқ шаҳар партия комитетлари, Бўка, Бекобод район партия комитетлари, бир неча бошланғич партия ташкилотлари атеистлар кенгашлари ва группалари фаолиятига эътиборни бўшаштириб юборганлар. Натижада, тузиб қўйилган ана шу кенгашлар, группалар аҳоли ўртасида, айниқса маҳаллалар, турар-жойлар, хонадонларда атеистик иш олиб бормай қўйишган.

Шуни ҳам айтиш керакки, «Билим» жамияти йўли билан баъзи жойларда илмий-атеистик мавзуда ўқилаётган лекциялар сон жиҳатидан ҳам, сифат жиҳатидан ҳам замон талаблари даражасида эмас. Атеистик кечалар, суҳбатлар, мунозаралар, диндан қайтган шахсларнинг омма олдида чиқишлари камдан-кам уюштирилмоқда. Кинотеатрлар, маданий-оқартув муассасалари иш планида атеистик йўналишдаги тадбирлар кўзга ташланмайди. Диний идеологиянинг реакцион моҳиятини, диндорларнинг сир-асрорини фош этувчи кинофильмлар намойиш қилиш, атеистик мавзуда адабиётлар кўргазмаси ва стендлар ташкил этишга эътибор берилмай қўйилган.

Кишилар онгида эскилик сарқитларини тугатмай, уларни дин таъсиридан ҳалос этмай туриб, тараққиёт сари олға қадам қўйиш қийин. Бунинг учун меҳнаткашлар ўртасида илмий-атеистик пропагандани қунт билан олиб бориш, унинг барча форма ва усулларидан усталик билан фойдаланиш талаб этилади. Маънавий ҳаётимизнинг сержилвалиги, экономика, сиёсат, маданиятда эришаётган мислсиз ютуқларимиз, космосни забт этишдаги зафарларимиз, юксалаётган техника, медицинамиз — булар барчаси атеистик пропагандамиз мазмунини бойитмоғи, таъсир кучини оширмоғи зарур.

Шунга эришайликки, халқимиз ўтмиш сарқити диний урф-одатлар тамомила соқит бўлсин, унинг турмушини янги, умумсовет, илғор анъаналар, маросимлар, одатлар безасин.

ИККИ ОЙЛИК ПЛАН МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

КАБЕЛЧИЛАР ЮТУҒИ

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига республикамизнинг барча корхоналари, муассаса ҳамда ташкилотларида социалистик мусобақа қизиб бормоқда. Бу қутлуғ кунни ишчи станок ёнида, олим лабораторияда, деҳқон кўз илғамас далаларда улкан ютуқларни қўлга киритиш билан кутиб олишга қарор қилган.

Пойтахтимиздаги отахон корхоналардан бири Тошкент кабель заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳам бу ҳаракатдан четда қолишмаган. Улар бешйилликнинг тўртинчи йили январь ойи планини ўз вақтида адо этишди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш режалари дўндирилиб, планданташқари 180 километр бронкабели, 150 километр контроль кабели ҳамда 1,5 минг километр ёритиш кабеллари тайёрланди.

Айниқса, Юрий Ильичев бошлиқ прокат цехи аъзоларининг эришган натижалари мақтовга арзигудек. Улар заводда биринчи бўлиб ойлик планни 105 процент бажариб, қўшимча минглаб километр сим ишлаб чиқаришди.

Шунингдек, нефть саноатини зарур кабеллар билан таъминловчи 20-цех аъзолари ҳам намунали меҳнат қилишмоқда. Улар йилни яхши бошлашди. Қолоқ ҳисобланиб келган цех январь ойи ҳамда февралнинг дастлабки декадаси планини ўз вақтида ўринлатди.

ЧОРВАДОРЛАР АҲДИ

БЎКА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган «Гулистон» колхозининг чорвадорлари шу кунларда айниқса ғайрат кўрсатмоқдалар. Улар чорва молларини қишдан эсон-омон, соғлом олиб чиқиш ва кўпроқ маҳсулот топшириш учун қўлларидан келган барча чораларни амалга оширяптилар. Шунинг учун ҳам моллар семиз, маҳсулот топшириш қизғин. Колхоз бўрдоқичилари қисқа кун ичида давлатга 259 центнер гўшт топширишиб, 3 ойлик планни 172 процентдан ошириб адо этдилар.

— Бу билан, — дейди биз билан суҳбатда колхоз раиси Ислиддин Ҳайдаров, — кифояланиб қолмаймиз. Бўрдоқига қўйилган моллар боқувини яна ҳам яхшилаб, кундан-кунга уларнинг этига-эт қўшилишига эришамиз. 2-квартал планини ҳам яқин вақт ичида ошириб бажарамиз.

УЛУҒ САНА ШАРАФИГА

Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективи улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада актив иштирок этмоқда. Барча цехлар, участкалар, бригадалар зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Улар эл-юрт олдида берилган ана шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар, янги-янги резервларни ишга солишяпти.

Айниқса 1-металлургия цехи ишчилари меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ўтган хўжалик йилини корхонада энг яхши кўрсаткичлар билан якунлаган бу цех азаматлари беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини ҳам муваффақиятли бажармоқдалар. Январь ойи ишлаб чиқариш топшириги анча ортиғи билан адо этилди. Февраль ойининг ўтган биринчи ўн кунлигида ҳам самарали ишлашди.

ХИМИЯ гиганти кун сайин кўкка бўй чўзмоқда. Металл-конструкцияларни монтажлаш ишлари тобора кучайтирилмоқда. Суратда: корхона цехларидан бирида монтажлаш пайти.

САЙЛОВ КАМПАНИЯСИНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗАЙЛИК

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Шахтёрлар шаҳри — Оҳангаронда маҳаллий Совет сайловларига тайёргарлик қизитиб юборилди.

Ҳозир ташкил этилган 38 та агитпунктда 1000 дан ортиқ агитатор сайловчилар ўртасида «Совет сайлов системаси», — «Маҳаллий Совет сайловлари тўғрисида Низом», «СССР Конституцияси» ва бошқа темаларда қизғин суҳбатлар олиб бормоқдалар.

9-шахта агитаторларидан Б. Қаршибоев, Б. Йўлдошев, У. Жабборовлар кончилар орасида тез-тез суҳбатлар ўтказаётирлар.

И. АҲМЕДОВ.

ЯНГИ ОКРУГЛАР

Чорвоқ гидроузели қурувчиларининг шаҳарчасига бир меҳмон бўлинг. Янгиликларни кўриб, баҳри-дилингиз очилади.

Азамат кишиларнинг ҳалол меҳнатлари туфайли қисқа икки-уч йил ичида бунёд этилган ҳашаматли бинолар, тўғри, текис асфальт кўчалар, меҳнаткашлар дам оладиган обод, файзли қароргоҳлар кўнглингизда завқ уйғотади. 4—5 қаватли турар-жой бинолари тўла газлаштирилган, Ильич нурлари билан ёритилган. Ҳар бир хонадонда водопровод суви тайёр.

Чорвоқдаги икки кундузги ўрта мактаб, бир кечки ишчи-ёшлар мактаби, қурилиш техникуми, шоферлар тайёрлайдиган курс, болалар муассасалари уйи, маданият саройи бинолари шаҳарча ҳуснига-ҳусн қўшган. 120 ўринли, замонавий медицина анжомлари билан таъминланган шифохона эл хизматида.

Чорвоқ шаҳарчасининг посёлкалари номлари ҳам кўркига монанд. «Қуёшли», «Ёшлик», «Энергетик», «Денгиз бўйи» посёлкаларидан ташкил топган шаҳарчада гидроузель қурила бошлагандан буён 60 минг квадрат метрдан ортиқ турар-жой, маданий ва хўжалик бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ўтган йилнинг ўзида шаҳарчани ободонлаштириш учун 165 минг сўм маблағ сарфланди.

Шаҳарчани ана шундай обод қилиш, кўркамлаштиришда, қурилиш ишлари кўламини ошириб, план топшириқларининг ортиғи билан бажарилишида меҳнаткашлар депутатлари Чорвоқ посёлка Совети депутатларининг хизматлари жуда катта. Улар сайловчиларнинг наказ ва илтимосларини аъло даражада бажариб, ҳурмат-эътиборларга сазовор бўлмоқдалар.

Посёлка Советининг 8 та доимий комиссияси бор. Шу комиссияларнинг аъзолари депутатлардан Жўра Юсупов, Анна Крамерова, Зинаида Никоноренкова, Наби Эргашев, Факия Резяпова ўртоқлар хўжалик ва маданий қурилишимиз соҳасида сидқидилдан меҳнат қилаётган ана шундай кишилардир.

Мана, ўтган сайловга ҳам икки йил тўлмоқда. Ана шу қисқа давр ичида шаҳарча кенгайди. Янги кўчалар, янги номлар пайдо бўлди. Шуни қувонч билан айтиш керакки, ўтган сайловда посёлкамизда 65 сайлов округи бўйича сайлов ўтказилган бўлса, бу йил посёлка Советига 70 округ бўйича сайлов ўтказилади.

Чорвоқ гидроузели қурувчилари шу кеча-кундузда сайловолди социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборганлар. Улар Чорвоқ ГЭСининг дастлабки икки агрегатини улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига 1970 йилнинг апрелида ишга тушириш учун курашмоқдалар.

Шу кеча-кундузда сайлов округлари участкаларида, агитпунктларида иш қизғин. Муҳим сиёсий кампанияга пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар сайловчилар ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Агитпунктларда ҳар кеч Ильич чироғи порлаб турибди. Бу ер сайловчилар билан гавжум. Ҳалол меҳнат иштиёқи, келгуси улкан режалар иштиёқи билан яшаётган Чорвоқ гидроузели қурувчилари ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

Р. КЎЧАРОВ,
Бўстонлиқ районидаги Чорвоқ посёлка Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари.

НОМЗОДЛАР КЎРСАТИШ БОШЛАНДИ

АНГРЕН, (Телефон орқали олинди). Областимизнинг барча шаҳар, район ва қишлоқларида меҳнаткашларнинг маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган сайловолди йиғилишлари кўтаринки руҳ билан ўтмоқда.

«Ўзбекуголь» комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари кечагина бўлиб ўтган ўз йиғинларида комбинатнинг энг яхши кишиларини маҳаллий Совет депутатлигига номзод қилиб кўрсатишди. «Ўзбекуголь» комбинатининг Кўмир разрези ишчи ва хизматчилари область Совети депутатлигига номзод қилиб, ишлаб чиқариш новатори, машинист-экскаватор Алексей Константинович Волков ҳамда Геннадий Васильевич Пряхин ўртоқларни кўрсатдилар. Шунингдек улар 9-шахта мустаҳкамловчиси Қаҳҳор Хушвоқов, шаҳар ижроия комитетининг раиси Николай Васильевич Суслов ва Ангрен ГРЭСи партия ташкилотининг секретари Владимир Петрович Пчелов, Ангрен ГРЭСининг электромонтёри Анна Феодоровна Блохина ўртоқларнинг номзодларини ҳам область Совети депутатлигига якдиллик билан кўрсатдилар.

ОБЛАСТЬ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Яқинда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайлов ўтказувчи область сайлов комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Тошкент область ижроия комитетининг секретари ўртоқ М. Э. Эгамбердиев маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловга тайёргарликнинг бориши тўғрисида қисқача ахборот берди. Йиғилишда сайлов ҳужжатларининг формалари тасдиқланди.

Комиссия аъзолари сайловчилар ўртасида маданий-оқартув ишларини янада кучайтириш тадбирлари ҳақида ахборот берган область ижроия комитети маданият бошқармаси бошлиғи М. Х. Юсуфхўжаевнинг докладини муҳокама қилишди. Шунингдек йиғилишда область матлубот жамияти раисининг ўринбосари А. В. Ли ва область савдо бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Л. А. Юрченко ўртоқлар маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловларга тайёргарлик кўрилаётган кунларда сайловчиларга маданий савдо хизмати кўрсатиш юзасидан белгиланган ўз режаларини топшириб беришди.

Куйбишев районидаги 148-мактабга жойлашган 15-сайлов участкасида тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Бу ерда агитаторлар, сиёсий ахборотчилар намунали ишлар олиб боришяпти. Сайловчилар ўртасида турли темаларда суҳбатлар, лекциялар уюштиришмоқда. Суратда: сиз бир группа агитаторларнинг машғулот ўтказаётган пайтини кўриб турибсиз.

А. Абалян фотолари.

ЛЕНИН БЎЛГАН ЖОЙЛАРДА

1. Ҳозирги Ульяновск шаҳридаги ана шу мактабда Володя Ульянов ўқиган. Ҳозирги вақтда бу мактабга Ленин номи берилган.

2. В. И. Ленин Қозон шаҳрида турганида ана шу хонада яшаган. Ҳозир бу ерда В. И. Ленин уй-музейи жойлашган.

БАРҲАЁТ АСАР

В. И. ЛЕНИННИНГ «РОССИЯДА КАПИТАЛИЗМНИНГ РИВОЖЛАНИШИ» АСАРИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

1899 йилнинг апрель ойида Петербург китоб дўконларида Владимир Ильич имзоси билан «Россияда капитализмнинг ривожланиши» деб номланган китоб пайдо бўлди. Асарга «Йирик саноат учун ички бозорнинг таркиб топиши жараёни» деб кичик сарлавҳа қўйилганди.

Китоб ўша вақтда катта тираж билан — 2400 нусхада босилганига қарамай қисқа вақт ичида тарқалиб кетди. Социал-демократ зиёлилар, университет ва бошқа олий ўқув юртларининг талабалари уни қизғин кутиб олишди. Айниқса, ишчи тўгаракларининг бу асарга қизиқиши катта эди. Пропагандистлар ва агитаторлар бу тўгаракларда китобни кенг тарғиб қилдилар, уни бобма-боб таҳлил қилдилар.

Бу бежиз эмас эди. Аввало ўша вақтда Россияда капитализмнинг тараққийси масаласи кўпчилик диққат-эътиборида эди. Муаллиф ҳам сўз бошида у ўз асарини рус капитализми учун ички бозор қандай ташкил топаяпти, деган масалани қараб чиқиш ниятида ёзганлигини, бу билан у народникларнинг бу масаладаги қарашларини танқид қилмоқчи эканлигини ёзган эди. Сўнг асар муаллифи Россияда капитализм тараққийси масаласини фақат ички бозор нуқтаи назаридан ёритажагини айтиб, бунда у реформагача бўлган давр билан чегаралангани, асосан фақат ички соф рус губерниялари ҳақидаги маълумотлардан фойдалангани ҳамда жараённинг фақат биргина иқтисодий томони билан чегаралангани ҳақида китобхонни хабардор қилади.

Китоб саккиз бобдан иборат бўлиб, унинг биринчи боби «Экономист— народникларнинг назарий хатолари» деб номланади.

Ўша пайтда, яъни XIX аср охирида Россияда марксизм тобора кенг тарқалиб борарди. Бу жараён турли оқимларнинг кескин назарий курашларида давом этарди. Айниқса, народниклар Россия «ўзига хос» йўл билан ривожланади, Европадаги сингари капитализм Россияда ривожлана олмайди, бунинг учун унда капиталистик тараққиётнинг муҳим шартларидан бири — ички бозор мавжуд эмас, деб ҳисоблардилар. Бу эса мамлакатда марксизмнинг янада кенг қанот ёйишига катта тўсқинлик қиларди.

Китобда народникларнинг ана шу қарашларига марксизм нуқтаи назаридан кескин зарба берилади. Капитализм ривожланиб борар экан, у албатта ўз ички бозорини яратади. Ички бозор бунёдга келишининг асосий жараёни меҳнатнинг ижтимоий тақсимотидан иборатдир. Бу тақсимот шундайки, деҳқончиликдан бирин-кетин хомашё ишлашнинг турли хил турлари ажралиб, саноатнинг мустақил соҳалари таркиб топади ва у ўз товарларини қишлоқ хўжалик маҳсулотларига айирбошлайди. Саноат ишчилари сони тобора орта боради, қишлоқдан тобора кўпроқ аҳоли шаҳарга кела бошлайди. Саноатда бевосита ишлаб чиқарувчилар ишлаб чиқариш воситаларидан ажралади, оддий товар ишлаб чиқариш капиталистик товар ишлаб чиқаришга айланиши эса ички бозорни вужудга келтиради.

Россия капиталистик йўлдан муқаррар ривожланиб унинг ҳам ўз ички бозори таркиб топди. Капитализм билан крепостнойлик қолдиқлари ўртасидаги кураш тобора кескинлашиб, мавжуд самодержавие тузумининг таг-томирини қирқа борди ва бу тузумни ағдариб ташлаш учун объектив шарт-шароит етиша борди. Самодержавиега қарши курашда, бўлажак революцияда асосий куч бўладиган ишчилар синфи майдонга чиқди, бу курашда деҳқонлар синфи унинг иттифоқчисидир.

Народниклар ва «легал марксист»ларнинг Россияда капитализмнинг тақдири ҳақидаги номарксистик қарашларига кучли зарба берган бу асар Владимир Ильич Ленининг энг йирик назарий асарларидан биридир. Марксистик назарияни ривожлантиришда бебаҳо хизмат қилган ушбу китобда биринчи бор Россиядаги капитализм ўзининг хилма-хил ўзига хос хусусиятлари билан аниқ тарзда илмий таҳлил қилинган. Асарда келтирилган ва конкрет тадқиқ қилинган жуда улкан статистик материал, юзлаб факт ва рақамлар революцион руҳдаги якун ва хулосалар чиқаришда мустаҳкам замин хизматини бажарган.

Владимир Ильич «Россияда капитализмнинг ривожланиши» номли китобини 1896 йил январида ёза бошлайди. Бу вақтда у «Ишчилар синфининг озодлиги учун кураш союзи»нинг иши бўйича қамоққа олинган эди. У турмадан юборган биринчи хатидаёқ қайта ишловчи саноат товарларининг мамлакат ичида сотилиши ҳақидаги иқтисодий масала билан анчадан бери шуғулланаётгани, баъзи адабиётларни танлаб, режа тузиб қўйгани ҳақида ёзиб, ўз асарини айрим китоб ҳолида нашр эттиришни мўлжаллаш нияти борлигидан хабардор қилган эди. Худди шу хатидаёқ Владимир Ильич ўзи тузган рўйхат бўйича зарур китоблар юборишни илтимос қилади.

Бу ҳақда унинг опаси Анна Ильинична Ульянова—Елизарова қуйидагича хотирлайди:

«Владимир Ильич узоқ вақт қамоқда ётишга мослашиб, ундан кейин узоқ сургунга кетишни кутиб, шу вақт ичида ёзишни мўлжаллаётган «Россияда капитализмнинг ривожланиши» асарига материал тўплаш учун Питер кутубхоналаридан ҳам фойдаланишга қарор қилди. У ўз хатларида илмий китобларнинг, статистика тўпламларининг узундан-узоқ рўйхатларини юборар эди. Бу китоблар унга Фанлар академиясидан, университет кутубхонасидан ва бошқа кутубхоналардан олиб борилар эди. Владимир Ильич турмада бўлган вақтнинг кўп қисмида мен онам билан Питерда яшадим, шунинг учун унга даста-даста китоблар элтиб бериб туришга тўғри келар эди. Унинг камерасининг бир бурчаги ана шундай китоблар билан лиқ тўлган эди».

В. И. Ленин турмадан бўшатилиб, узоқ Сибирь сургунига кетаётганида йўлда ҳам китоб учун материал тўплашни давом эттирди. Красноярскда бироз вақт тўхтаб турганида савдогар Юдиннинг бой хусусий кутубхонасидаги тегишли китоб ва журналларни ўрганди.

Шушенское қишлоғида сургунда эканида ҳам Владимир Ильич турли жойлардан кўплаб китоб, газета ва журналлар олиб турди. Китобда 600 га яқин монография, мақола ва статистик манбалар, турли хил тўпламлар ва рус, инглиз, француз тилларидаги иқтисодий обзорлардан фойдаланди. Ниҳоят, 1899 йил 30 январь (11 февраль) куни китобнинг охирги икки боби иловалар билан бирга ёзиб тугалланди.

В. И. Ленин билан бирга ўша вақтда Сибирь сургунида бўлган Н. К. Крупская, Г. М. Кржижановский, В. В. Старковлар «Россияда капитализмнинг ривожланиши» асарининг энг биринчи китобхонлари эди. Улар китобнинг ҳар бир бобини қўлёзма ҳолида ўқиб, уни муҳокама қилдилар ҳамда асарни марксизмга қўшилган муҳим ҳисса сифатида юқори баҳоладилар.

Китоб нашр қилингач, у ишчи тўгараклари, социал-таъминот зиёлилар орасида кенг тарқалди, кўплаб мунозараларга сабаб бўлди. Аммо буржуа матбуоти, В. И. Ленининг «Россияда капитализмнинг ривожланиши» асарини кўриб кўрмасликка олди. Фақат орадан бир неча ой ўтгач асарни қораловчи дастлабки рецензиялар пайдо бўлди. Ана шундай рецензиялардан бирига В. И. Ленин кейинчалик алоҳида мақола билан қақшатғич жавоб берди. 1908 йилда эса китобнинг иккинчи нашри чиқди.

Капитализмдан социализмга ўтиш даври бўлган бизнинг замонамизда В. И. Ленининг бу улкан илмий асари аввалгидек марксизм-ленинизм назарий меросининг нодир намуналаридан саналиб, марксчи-ленинчи партиялар учун муҳим назарий қўлланма хизматини ўтаяпти.

Илҳом СУЛТОНОВ.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

МУНОСИБЛАР КПСС САФИГА

— Мен коммунистлар партияси сафига ўтишни кўпдан буён орзу қилиб юрардим. Бугун ниятимга етдим, — дейди яйловларни мелиорациялаш трести механизациялашган кўчма колоннасининг бош экономисти С. Фролкина, — бу шарафли ном менинг зиммамга янги масъулият юклайди. Бундан буён янада ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлашга ҳаракат қиламан.

Фролкина ўзининг бу юрак сўзларини Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро йиғилишида айтди.

Ўша куни район партия комитети бюроси кўпгина колхоз, совхоз, завод, корхона ва муассасалардаги партия ташкилотларининг меҳнатда ва шахсий ҳаётда намуна кўрсатаётган илғорларни КПСС сафига қабул қилиш тўғрисидаги қарорини кўриб чиқиб тасдиқлади.

Партия сафига қабул қилинганлар орасида ирригация асбоблари заводи технологи Л. Лим, Свердлов номли колхоз аъзоси А. Бойсунов, Охунбобоев номли колхоздан А. Мирзабобоев, Карл Маркс номли колхоздан М. Маматов ва бошқа ўртоқлар бор эди.

Йиғим-терим кунларида пахтазорларда қаҳрамонона меҳнат қилиб машиналар билан тонна-тонна пахта терган азаматлардан (Энгельс номли колхоздан), О. Шералиева, Ленин номли колхоз монтери Э. Эргашев, «Коммунизм» колхозидан М. Нусеров сингари ўртоқлар эса КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилиндилар.

ПАРТКОМ ТАДБИРЛАРИ

Ҳозирги кунда мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Бўкадаги 1-«Пискент» совхози партия комитети ҳам беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш юзасидан қатор тадбирларни белгилаб чиқди. Бу тадбирларда асосий эътибор КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитети Пленумларини ҳаётга татбиқ этишга қаратилади.

Пахтачилик — совхоз хўжалигининг етакчи тармоғи. Ана шуни ҳисобга олиб бундан буён пахта етиштиришни янада кўпайтириш учун барча чоралар кўрилади. Бу соҳада асосий ишлар техника зиммасига юклатилади. Кам меҳнат сарф қилиб, мўл ва арзон ҳосил етиштириш тадбирлари кўрилади.

1970 йилга бориб совхоз ишчиларининг сабзавот ва полиз маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла қондиришга эришилади. Бунинг учун эса ана шу экинлар майдони 60 гектарга етказилади. Ғалла экинлари ҳосилдорлигини ошириш учун минерал ўғитлардан кўплаб фойдаланиш кўзда тутилади. Сувли ерларга экиладиган 210 гектар ернинг ҳар гектаридан 19 центнердан дон йиғиб олинади.

Чорва маҳсулотлари етиштириш кескин кўпаяди. Ўтган йили совхоз бўйича 630 тонна сут соғиб олинди. Давлатга шундан 580 тоннаси сотилди.

1970 йилга бориб гўшт тайёрлаш 300 тоннага, сут 650 тоннага етказилади. Бунинг учун қорамоллар туёғи кўпайтирилади. Соғин сигирлар зоти яхшилаб борилади. Чорвачиликнинг озуқа базаси мустаҳкамланади. Беш йилликнинг охиригача бедапоялар 500 гектарга етади.

Сиёсий-ташкилий, оммавий ишлар ҳам ҳар тарафлама авж олдирилади. Бунда асосий эътибор доҳий ҳаётини ўрганишга қаратилади. Совхозда В. И. Ленинга бағишланган стендлар, фотовитриналар, қизил бурчаклар ташкил этилади. Кўплаб суҳбат ва лекциялар ўтказилади.

ФЕРМА КОММУНИСТЛАРИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхози сут-товар фермаси бошланғич партия ташкилоти шу кунларда асосий эътиборни қишловни соз ўтказишга қаратган.

Бу аҳил коллектив ўтган йили давлатга 630 тоннадан ортиқ сут етказиб бериб, йиллик планни муддатидан илгари бажарган эди. Шу кунларда беш йилликнинг тўртинчи йили ҳисобига сут топшириш қизитиб юборилди.

Айниқса, сут соғувчи Цой Агафия ғайрат кўрсатаётир. У ўзига бириктирилган 15 сигирдан 44 тоннага етказиб сут соғиб олган эди. Янги йилда янги ютуқларга эришиш учун курашмоқда. Ёш коммунист Вера Фараховананинг ишлари ҳам унумли.

Сут—товар фермасида қўлга киритилаётган бу ютуқлар коммунистлар томонидан олиб борилаётган ташкилий-оммавий ишларнинг самарасидир.

Ферма қошидаги агитпункт оммавий-партиявий ишлар марказига айланган. Энг илғор тажрибалар дастлаб ана шу ерда оммалаштирилади. Сут соғувчилар ва молбоқарлар ўзларининг бўш вақтларида тўпланишиб, бир-бирлари билан маслаҳатлашадилар. Илғор тажриба ва янгиликлар билан танишадилар.

Кўрилаётган бу тадбирлар чорвадорларнинг самарали меҳнат қилишларига ёрдам бермоқда. Соғин сигирлардан қишда ҳам ёздагидек сут соғиб олинаётир.

ЯНГИ Тошкентни бунёд этаётганлар бу йил қишнинг қаттиқ келганига қарамай, қурилиш суръати ва сифатини бўшаштирмаётирлар. Улар ўнлаб турар-жой бинолари ва маданий-маиший объектларни ўз муддатида фойдаланишга топшириш учун фидокорона меҳнат қилишяпти. Биргина «Марказ-5»га назар ташласангиз, бинокорлар ғайрат-шижоатига тан берасиз. Бу ерда қисқа вақт ичида пойтахтимиз аҳолисини хушнуд этган кўпгина кўркам бинолар қад кўтарди. Суратда: «Марказ-5» да бунёд этилаётган янги объектлар.

А. Абалян фотолари.

ИЛҒОРЛАРГА МУКОФОТ

СССР Алоқа Министрлиги «Союзпечать» ташкил қилинганига 50 йил тўлиши муносабати билан республикамиздаги илғор матбуот тарқатувчилардан бир группасини мукофотлади. Жумладан 93 кишига СССР Алоқа министрлиги ва алоқачилар касаба союзи марказий комитетининг Фахрий ёрлиғи, 24 кишига социалистик мусобақа аълочиси, 2 кишига уста алоқачи деган унвон берилди.

Мукофотланганлар орасида Тошкент шаҳридан С. Рихсиев, Н. Султонов, Р. Ёқубжонов, янгийўллик почтальон Е. Гаврилов, Оҳангарондан А. Туз, Янгиободдан А. Василкин, Бўка районидан А. Видрешин ва бошқалар бор.

А. НАБИХУЖАЕВ.

ҚИММАТЛИ ТАКЛИФЛАР

Тошкент тўқимачилик комбинатининг рационализатор ва ихтирочилари қўл меҳнатини механизациялаштириш ва автоматлаштириш, ишлаб чиқариш жараёнларини, мавжуд асбоб ва ускуналарни такомиллаштириш борасида каттагина ишлар қилмоқдалар.

Корхона ижодкорлари фақат ўтган йилнинг ўзида 512 минг сўмлик 610 таклифни ишлаб чиқаришга жорий этдилар. Беш йилликнинг тўртинчи йили ҳам яхши бошланди. Ўтган қисқа вақт ичида 30 дан ортиқ қимматли таклиф киритилди. Ҳозир улар амалга оширилмоқда.

Ўтган йили кўпгина қимматли таклифлар киритилди. Масалан, комбинат механизациялаш цехининг бошлиғи Н. Ю. Мирзаевнинг —арқоқ калавасини эмульсиялаш учун ишлатиладиган мосламани такомиллаштиргани 2882 сўм фойда келтирди. Мастер ёрдамчиларидан В. Белов, С. Шукуржиев, Е. Агутин ва мастер А. Мячиналарнинг тўқув станокларидаги ремизларни маҳкамлашда капрон тасмалардан фойдаланиш бўйича киритган таклифлари йилига 3097 сўмни тежаш имконини берди.

Комбинатда рационализатор ва ихтирочилар сони йил сайин кўпаймоқда. Масалан, фақат газламага гул босиш фабрикасининг ўзида 100 дан ортиқ инженер-техник ходим ва ишлаб чиқариш новаторлари ижодий иш билан шуғулланмоқдалар. Бу ўтган йиллардагига нисбатан анча кўп.

Ана шу фабриканинг кимё лабораторияси бошлиғи К. Н. Мочалина, бўёқ тайёрлаш цехининг мастер ёрдамчиси В. А. Сорокина ва фабрика директори В. Емелин ўртоқлар киритган «Алгинат натрий ўрнига сув ўсимлиги унидан фойдаланиш» таклифи фабрикага 143 минг 581 сўм иқтисод қилиш имконини берди.

Биз кимё лабораториясининг бошлиғи Капитолина Николаевна Мочалинадан ана шу таклиф ҳақида гапириб беришини илтимос қилдик.

— Тўғрисини айтганда бу таклифни бир неча йиллар илгари амалга ошириш мумкин эди, — дейди ўртоқ Мочалина, — лекин баъзи бир қийинчиликлар туфайли у орқага сурилиб кетди. Маълумки алгинат натрий қимматбаҳо химикат ҳисобланади. У фақат тўқимачилик саноатидагина эмас, балки бошқа соҳаларда ҳам кўп ишлатилади. Айниқса кондитерлик саноатида алгинат натрийга бўлган талаб катта. Шунинг учун ҳам кўпинча бошқа корхоналарнинг эҳтиёжи қондирилгандан кейингина иккинчи ёки учинчи навбатда хомашё бизга келтирилар, натижада иш анча орқага суриларди, баъзан эса тўхтаб қоларди.

Мамлакатимиз химиклари алгинат натрий ўрнига сув ўсимликларининг унидан фойдаланиш устида анча бош қотирдилар.

Биз Москвалик тўқимачи — химиклардан ана шу янги химикатнинг рецептини олдик ва уларнинг бевосита ёрдамида бу таклифни ўз корхонамизда амалга оширишга муваффақ бўлдик.

Абдулазиз ВАЛИЕВ,
«Тўқимачилар овози» газетасининг ходими.

Пойтахтимиздаги химия-фармацевтика заводининг меҳнатсевар коллективи беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этишга бел боғлаган. Шу мақсадда ўзаро социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Мастура Умарова мусобақада пешқадамлар сафида бораяпти. У ҳар куни 20—25 минг ампуладаги дориларни упаковка қилишга эришаётир. Суратда: ўртоқ М. Умарова.

А. Тўраев фотоси.

ҚАНОТЛАНГАН ОРЗУ

(ЛАВҲА)

Уларнинг уйи заводга туташ. Дастгоҳларнинг шовқини, ишчиларнинг ғала-ғовури, қайноқ меҳнат нафаси эшитилиб туради. Бола ҳали мактабда ўқиб юрган кезларидаёқ, корхонанинг ҳар бир цехи, участкаси қаерда жойлашгани, уларда қандай деталлар тайёрланишигача беш қўлдек биларди.

Ким билади дейсиз, у ёшликдан заводни севиб қолдими, ёки ишчилар ҳаёти кўпроқ қизиқтирардими, корхонага кириб ишлашни, улкан экскаваторлар тайёрлашни орзу қиларди. Ағзамхўжа ака ҳам ўғлининг иштиёқи, ҳавасини сезиб юрарди. Чунки унинг ўзи ҳам бир вақтлар ишчи бўлган, меҳнати орқасидан элга танилган, кишиларнинг шу туфайли ҳурмат-эътибор қозонган.

«Майли, шу йўлни танлабдими, муродига етсин», дерди ота.

Кунларнинг бирида оила аъзолари кечки овқатга тўпланган пайт эшик тақиллаб қолди. Рихсивой чиқиб қараса, қўшниси Абдулхай. У жуда хурсанд кўринар, бир гапириб бир куларди. Гапдан гап чиқди. Абдулхай экскаватор заводидан бугун биринчи маошини олиб келаётганини айтиб қолди.

— Истасанг, мастеримизга айтиб кўраман. Яқинда яна одам олсак керак, деган эди, — деди йигит дўстининг елкасига қўл ташлаб.

— Қандай бўларкин.., —падарига зимдан назар ташлади ўғил.

— Абдулхай бор гапни айтди, ўғлим. Бирор ҳунарнинг бошини тутсанг ёмон бўлмайди. Буёғи завод ҳам яқин.

Гап оғизда қолиб кетмади. Дўстлар эртасига заводга кираверишдаги йўлакда учрашишди. Ҳаётга мустақил қадам қўйган йигит ниҳоятда ҳаяжонланарди. «Бордию олишмасачи, унда уйдагиларнинг юзига қандай қарайман».

Корхона қон томири ҳисобланган пўлат қуйиш цехи. Баҳайбат қозонларда бижирлаб қайнаб турган қизил суюқлик, у ёқдан-бу ёққа визиллаб ўтиб турган кранлар, ҳаммаёқни титратиб, ларзага солаётган шовқин Рихсивойни бироз чўчитди. Лекин кўзойнак тақиб олган ишчиларнинг олов пуркаётган печга қўрқмасдан яқинлашиб, алланималарни итқитаётганларини кўриб, завқи келди.

Шу пайт Рихсивой елкасига тушган қўлнинг енгил силтовидан, орқасига қараса, қўшниси Нуриддин ака.

— Ия, кел ука. Нима қилиб юрибсан, бу ерда?

Рихсивой мақсадини айтди.

— Шундай де, жуда яхши ўйлабсан. Бизда ҳам одам етишмаяпти. Хўп десанг, ҳозироқ ишни бошлайверасан. Ҳужжатларинг ёнингдами, қани менга бер-чи?

Рихсивой пўлат қуйиш цехига ишга олинди. Нуриддин ака уни темирчилар билан таништириб, ишчилар ёнига олиб борди. Мушаклари бўртиб чиққан, зуваласи пишиқ йигит аввал уни бир бошдан ўзига кечириб, кейин ўз ёнидан жой бўшатди. Рихсивой унинг бу қилиғидан хижолатда бир зум тик туриб қолди. Ишчи ундаги кайфиятни сезди чоғи, жилмайиб, қўлини чўзди.

— Ўтир, бирга ишлаймиз. Бир йил бурун мен ҳам сенга ўхшаш жуда тортинчоқ эдим. Чиниқиб кетасан, чўчима ишдан.

Йигитнинг гапида жон бор эди. 150-200 килограмм келадиган ғилдиракларни думалатиб келтириш, уларни тозалаш устига пўлат эритиш печларидан чиқаётган иссиқ ҳаво олдида ишлаш осон эмас.

Қуёш терак бўйи тушганда иш куни тугади. Рихсивой нари-бери иш ўрнини тозалаб бўлиб, уйга югурди. У ниҳоятда чарчаган, бели зирқираб оғрар, лекин кайфи чоғ, руҳи тетик эди.

— Ия, оиламизнинг янги бир азамати қайтибди-ку! Ҳорманг ўғлим, — деди пешвоз чиқиб Мукаррам хола. Тушликка ҳам чиқмадинг, кўзларим тўрт бўлди, кутавериб.

Ойлар ўтди. Рихсивой анча ўзини тутиб олди. Маҳсулот сифати яхшиланди, браклари камайди. Бу орада қолиплаш ишини ҳам ўзлаштириб олди. Лекин армия ёшига етган йигитга вақтинча заводи билан хайрлашишга тўғри келди. У Болтиқ флотида оддий матрос бўлиб тўрт йил хизмат қилди. Ва яна корхонасига қайтди.

Асосий хомашё тайёрловчи қолиплаш цехи коллективи Рихсивойни қулоч очиб қарши олди. Цехда асосий жараёнлар қўл меҳнатига боғлиқ бўлгани туфайли унумдорлик ниҳоятда паст эди, ўшанда. Икки киши кун бўйи 1-2 та экскаватор ғилдираги тайёрлар эди, холос.

Бу ерда у коллективга катта ёрдам берди. Натижада Рихсивой қўл меҳнатига барҳам берувчи таклиф киритди.

Қолип тайёрлаш учун лопатлашда қумни ташиш кўп вақтни ўғирларди. У ҳам одамни эзиб қўярди. Мастеримиз билан келишиб, ташландиқ бункерни аравачага ўрнатиб беришларини ва рельс ётқизишларини сўрадим. Маъмурият илтимосимни бажо келтирди. Натижада, кунига 6-7 ғилдирак, шестернялар тайёрлашга эришилди — дейди Рихсивой.

Рихсивой Шарифхўжаевнинг бу хизмати муносиб тақдирланди. У касаба союз ташкилоти томонидан 480 сўм пул билан мукофотланди.

Ҳа, оташқалб бу йигит 20 йилдан ортиқ вақт ичида ишлаб чиқаришга бошқа янгиликлар ҳам киритди. Янгиликлар давлатнинг неча минглаб сўм маблағини, тонна-тонналаб хомашёни тежаш имконини берди. Томчида қуёш акс этади, дегандек Рихсивой ҳаётидан олинган бу кичкина бир лавҳа унинг жўшқин фаолиятини қисман бўлса-да ифодалаб бериши мумкин.

Коммунистик меҳнат зарбдори, социалистик мусобақа ғолиби ўртоқ Шарифхўжаев шу кеча-кундузда В. И. Ленин юбилейига вахтада туриб меҳнат қилмоқда. У кунлик нормани мунтазам 150-160 процент қилиб адо этмоқда.

Бордию, Тошкент экскаватор заводида тайёрланган машиналарга кўзингиз тушса, уларда сиз Рихсивой ака қўшган ҳиссани албатта эслаб қўйинг.

Я. САЛИМОВ.

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ЕНГИБ

Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози чорвадорлари чорвачиликнинг деярлик барча тармоқлари—қорамолчилик, қўйчилик, йилқичилик ва паррандачилик билан шуғулланадилар. Улар бу соҳани комплекс ривожлантириш йўлидан бориб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Маҳсулот етиштириш планлари ортиғи билан бажариляпти, чорвадорларнинг турмуш ва маданий шароити кун сайин яхшиланмоқда.

Ферма коллективи ўтган йили давлатга 110 тоннага яқин сут, 30 тоннага яқин гўшт, 26 минг донадан ортиқ тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етказиб берди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Чиннихон Қўлдошева ва Важиҳа Тоҳирова каби молбоқарлар қорамоллардан олинадиган маҳсулотни доимо кўпайтирмоқдалар. Улар ўзаро социалистик мусобақада чорвадорларнинг олдинги сафида бораётирлар.

1968—1969 йил ўрталаридаги қишлов чорвадорларимиз учун жуда оғир келди. Об-ҳавонинг ҳаддан ташқари совуқ бўлиши айрим ориқ молларнинг, айниқса, очиқ ҳавода қолган қўйларнинг нобуд бўлиш хавфини туғдирди. Шундай шароитда колхоз активларининг ҳаммаси кеча-ю-кундуз фермада бўлишди. Чорвадорлар билан бир сафда туриб, молларни қишдан эсон-омон олиб чиқишда уларга кўмаклашдилар. Маслаҳатлар бердилар ва йўл-йўриқлар кўрсатдилар.

Январь ойининг бошларида чорвадорларнинг йиғилиши бўлиб, унда ўтган хўжалик йилига якун ясалди ва бу йилги режалар ҳақида келишиб олинди. Асосий эътибор эса чорва қишловини намунали ўтказиш ва қишдан бирор бош ҳам молни нобуд қилмасдан чиқаришга қаратилди.

Умуман колхоз чорвадорлари қишловни соз ўтказишда райондаги бир қатор хўжаликларга ўрнак кўрсатиб келмоқда. Бунинг асосий боиси ўтган йили ем-хашак тайёрлаш ва силос бостириш плани ошиғи билан бажарилганлигидадир. Яъни улар пландаги 760 тонна ўрнига 960 тонна пичан ва 900 тонна ўрнига 910 тонна силос жамғарган эдилар. Мана шулардан ва концентрат озуқалардан тежаб-тергаб фойдаланиш натижасида моллар қишловдан соғлом олиб чиқиляпти ва маҳсулот мўл-кўллиги таъминланяпти.

Б. ЙЎЛДОШЕВ.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

ҚИШДА ПАРНИК ИШЛАРИ

Бу йил қиш қаттиқ келди. Шундай шароитда парник хўжаликларида ҳам иш анча мураккаблашяпти. Лекин шунга қарамай сабзавоткорларимиз қиш қийинчиликларини мардонавор енгиб, кўкламга ҳартарафлама пухта тайёргарлик кўряптилар.

Областнинг кўпгина колхоз ва совхозларидаги парник хўжаликларида эртаги карам уруғини сепиш декабрь ойининг охирларида тамом бўлди. Деҳқонлар оби-ҳавонинг қулай кунларидан тўғри фойдаландилар. Уруғларни ўз вақтида ундириб олиб, уларни пикировка қилишга ҳам улгурдилар. Аммо ҳамма жойда ҳам шундай деб бўлмайди. Бир қанча жойларда карам кўчатларини расад қилиш январь ойининг охирларигача чўзилиб кетди.

Лекин шунга қарамай баъзан тувакчаларга майдаланган, чириган гўнгни солишга эътибор бермаслик ҳоллари учраб турибди. Бу эса гўнгни секин чириб иссиқлик ҳароратини тезлаштиролмаётир. Шунинг учун парниклардаги карам кўчатлари кўпроқ иссиқлик ололмаяпти. Бундай аҳволни қандай бартараф қилмоқ керак? Мавжуд кўчатларни сақлаш ва уларнинг ўсишини қандай қилиб тезлаштириш зарур? Ана шу ҳақда кўпроқ бош қотиришимиз керак. Ҳамма парникларни иссиқ бўлишига эришиш шу кундаги муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган вазифалардан биридир. Парникларни иситишни кечаю-кундуз йўлга қўйиш билан бирга ромларни эски, фойдаланилган плёнкалар билан ёпиб устига яна ромлар қўйиш мақсадга мувофиқдир. Ҳозирги вақтда ҳамма хўжаликларда ортиқча, ойналанган ромларни топиш мумкин. Унинг устидан эса чий ёпиб қўйиш керак. Бу билан кифояланиб қолиш ярамайди. Иситиш қийин бўлган парниклардаги кўчатларни тезликда расад қилиб, иссиқ жойларга қўйиш зарур.

Шу кунларда кўчатлар ўсаётган иссиқ парникларда ҳам аҳвол ўзгарди. Бу ерларга яхши чириган гўнгларнинг ўз вақтида солиниши сабабли эндиликда буғ кўтарилиб, борган сари, нам ортиб боряпти. Бу эса кўчатларнинг нормал ҳолда ўсишига салбий таъсир қилиши турган гап. Шу билан бирга ўсимликда турли касалликлар келиб чиқишига сабаб бўлади. Бундай аҳволдан қутилиш учун зарур ва шошилинч чораларни амалга оширмоқ керак. Парник устидаги қорларни кураб ташлаб, оз бўлса ҳам ҳаво киришига эришмоқ лозим. Агарда ташқаридаги совуқ 12—15 даража бўлса, ундай вақтда бордонларнинг ёнидан тешикчалар қилиб, ичкаридаги буғни тезроқ чиқариб юбориш лозим. Парниклардан кераксиз буғни чиқариб ундан кейин иситишни тезда йўлга қўйиш мақсадга мувофиқдир.

Шуни ҳам айтиш кераки, баъзи парникларда карам кўчатлари ҳаддан ташқари ўсиб кетди. Бундай кўчатлар тагига гўнг, шоли қипиғи ёки парник тупроғи аралаштирилган тупроқларни солиш ўринлидир. Бундай қилинса, расаддан кейин ўсимликнинг ўсиши нормал бўлади.

Айрим жойларда экиш унча кўнгилдагидек бўлмади. Уруғ совуқ бўлган парникларга ташланди. Бу уруғнинг тезда униш уришига имкон бермади. Шундай парникларни иситиш билан бирга уларга иситилган сув юбориб туриш керак. Агар озуқа аралашмаси қуриб, нами камайиб кетган бўлса, ундай ромлардаги парникларга 5—7 литргача сув бериш керак. Суғорилгандан кейин парникнинг устини плёнка билан бекитиб, уни иссиқ ҳолда тутмоқ зарур. Бундай парниклардан кечаю-кундуз хабар олиб, уч-тўрт кун ичида уруғнинг униб чиқишига эришмоқ лозим.

Ҳаво совуқ. Аммо ҳаво тафти ноль градус бўлган кунларда ҳам карамларни расад қила бериш керак. Кўп жойларда карам иссиқ парникларга расад қилиб қўйилди. Эндиликда ана шу кўчатларнинг парваришини яхшилаш зарур.

Тўсатдан бўлган совуқ кўпгина парниклардаги расад қилинган карам кўчатларини нобуд қилиб юборди. Бундай парникларда кўчатларни дарҳол ҳисобга олиб, уларга, қўшимча равишда уруғ ташлаш керак. Бундай нобуд бўлган ромларга 10—15 грамм уруғлик ташлаш кифоядир. Ундириб олинган кўчатларни расад қилишнинг ҳожати йўқ.

Иқрор бўлиш кераки, ҳавонинг совуқлиги ўсимликнинг тез ва нормал ўсишига сўзсиз таъсир қилади. Шуни ҳисобга олиб, расадларни сифатли бўлишига эришмоқ керак. Ҳаво исиди, дегунча дарҳол кўчатларни икки марта минерал ўғит билан озиқлантириш катта аҳамиятга эга. Ҳар бир ромга 10 литр сувга аралаштирган ҳолда 10 грамм аммиак селитраси, ёки 20 граммдан суферфосфат, хлор калийси аралаштирилади.

Қиш сабзавоткорларининг энг кўп ишлайдиган ойларидан биридир. Сабзавоткорларимиз қиш кунлари янада ғайрат кўрсатиб, карам кўчатларини ўстиришлари лозим. Шу билан бир қаторда помидор уруғи сепишга ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқлари керак. Эртапишар помидорларнинг уруғини 10 февралга қадар сепмоқ лозим. Ўрта, кечки помидорларни, шунингдек қалампир ва бақлажон уруғларини эса биринчи мартгача экиб бўлмоқлари керак.

Оби-ҳаво ноқулайликларига қарамай, бу йил ҳар йилдагига қараганда парникларимизда кўпроқ кўчат етиштириш имкони бор. Парник хўжаликларининг ишини тубдан яхшилаб, шаҳар меҳнаткашларига эртаги карам, помидор, қалампир, бақлажон ва бошқа кўплаб резавор экинлар етиштириб берайлик.

В. ВОЛКОВ,
сабзавот, картошка ва полизчилик илмий-текшириш институтининг бўлим мудири.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган агроном.

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхоз чорвадорлари бир-бирлари билан иноқ. Доимо ҳамжиҳатликда меҳнат қилишиб, маҳсулот етиштиришни кўпайтирмоқдалар. Суратда: (чапдан) З. Кўчқорова ва М. Алямова ўртоқлар. Уларнинг ҳар бири ўзларига биркитилган сигирлардан йил охиригача 45 тоннадан сут топшириш учун курашмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ФАН ЖОНКУЯРЛАРИ

Селекция ва уруғчилик илмий-текшириш институтининг олимлари 1968 йилда қатор ютуқларни қўлга киритишди. Пахта уруғининг серҳосил янги навларини яратиш устида илмий-текшириш ишлари олиб борилди. Кўп йиллик тажриба туфайли пахтанинг «С48-29», «108-Ф», «Мутант-5», «С20501», «РС-1» каби серҳосил навлари яратилди.

—Бундай муваффақиятни қўлга киритишда, — дейди институт директорининг ўринбосари фан доктори Борис Петрович Строумол,— ҳамма ходимларимиз муносиб ҳисса қўшдилар. «С48-29» навли янги пахта республикамизнинг турли областлари ва районларида, жумладан Юқори Чирчиқ районида экилиб синаб кўрилди. Пахтанинг оддий навидан бу навнинг ҳосили устунлик қилди. Янги нав пахта толаларининг узунлиги ва пишиқлиги билан ҳам ажралиб туради. Навларнинг республикамизнинг деярлик ҳамма область ва районларида экиш учун шароитга мослаштириш иши ҳам олиб борилмоқда.

— Мана бу узун толали «С-6028», «С-6029», «С-6030» ва «С-6034» пахта навларига қаранг, — сўзида давом этди Борис Петрович, — толасининг узунлиги 38—40 миллиметр ва ундан ҳам ошиқроқдир. Бу навлар ҳозир Сурхондарё областидаги «Сурхон» совхозида ва бошқа колхозларда 3000 гектарга яқин майдонга экилиб, юқори ҳосил олинмоқда.

Институтда 184 ходим ишлайди. Улардан 27 киши фан кандидати. Ёш олимлар илмий фаолиятини яхшилашда тажрибали олимларнинг ёрдами катта.

Институт директори, фан кандидати Шукур Иброҳимов ва фан кандидати Қурбон Тешабоев ва бошқа олимлар ёш ходимлар билан ишлашда, уларнинг илмий даражаларини кўтаришда ўз куч ва билимларини аямаётирлар.

Бу ерда ишлаётган бошқа олималар ҳақида ҳам фахр билан ҳикоя қилсак арзийди. Цитоэмриология лабораториясининг мудири Гулхан Қулбоева, гинетика лабораториясининг мудири Люса Аруционова, технология лабораториясининг мудири Мария Канаш ва бошқа олималар ҳам фаннинг чинакам жонкуярларидир.

Ишингизга ривож тилаймиз, ҳурматли фан соҳиблари!

А. ИНОҚОВ,
ТошДУ студенти.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ

Кейинги йилларда Совет Иттифоқида нашр этилган ва нашр этилаётган катта ва кичик ҳамда халқ хўжалигининг турли хил тармоқ энциклопедияларидан ташқари ҳар қайси республика миллий қомусини яратиш борасида ҳам кўзга кўринарли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Қозоғистон ССР да Қозоқ Совет Энциклопедиясининг бош редакцияси ташкил этилди. Шунингдек Ўрта Осиё республикаларида ҳам бир қатор энциклопедия редакциялари ишлаб турибди. Туркман, қирғиз, тожик халқи ҳам яқин йиллар ичида ўзларининг қомусларига эга бўладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, ўзбек халқининг қомусини яратиш борасида қатор амалий тадбирларни изчиллик билан амалга ошириб келди. Ўзбек Совет Энциклопедияси республикада билимнинг ҳамма соҳалари бўйича аниқ маълумот берувчи биринчи қомус бўлади. Унда фан, техника, санъат ва адабиётнинг барча соҳаларига оид материаллар, фан, маданият ва давлат арбоблари, ишлаб чиқариш новаторлари ҳақидаги маълумотлар ўз ифодасини топади. Республиканинг етакчи тармоғи бўлган қишлоқ хўжалик соҳасига ҳам энциклопедиядан катта ўрин ажратилган. Унда деҳқончилик, айниқса ўзбек халқининг миллий ифтихори бўлган пахтачилик, сабзавотчилик, мевачилик, чорвачилик, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаш, экономика ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш, тупроқшунослик, қишлоқ хўжалик қурилишлари ва бошқа соҳаларга оид мақолалар берилади. Энциклопедиянинг қишлоқ хўжалиги бўйича умумий сўзлигини тузишда социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш, жамоат чорвачилигини юқори кўтариш борасида партия ва ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган чоралар ҳисобга олинди. Мақолаларда фан соҳасида эришилган ютуқлар, колхоз ва совхозларнинг иш тажрибалари ўз аксини топади.

Ўзбек қомусида социалистик қишлоқ хўжалиги соҳасида жуда муҳим проблемаларни ёритиш кўзда тутилади. Масалан, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва экономикасини илмий асосда ташкил этиш, жамоат чорвачилигини деҳқончилик соҳаси билан боғлаб олиб бориш, ҳар қайси зонанинг тупроқ-иқлим шароитларига қараб деҳқончиликнинг мувофиқ системасини жорий этиш, ҳар қайси хўжаликда қайси соҳа бўйича ихтисослашганлигига қараб, алмашлаб экиш, тупроқни ишлаш ва ўғитдан фойдаланишнинг тўғри системасини қўллаш, тупроқ унумдорлигини ошириш ва эрозиядан сақлаш усуллари каби масалалар шулар жумласидандир. Қишлоқ хўжалиги соҳаси бўйича бериладиган мақолаларда экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш, жамоат чорвачилиги учун мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш, мева, резавор ва узум маҳсулотларини кўпайтириш, селекция ва уруғчилик масалалари ўз аксини топади.

Энциклопедияда социалистик қишлоқ хўжалигини техника билан қуролланиш даражаси, мавжуд қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланиш, деҳқончилик ва чорвачиликда комплекс механизацияни жорий этиш, электр қувватидан фойдаланиш, техника ремонти ва уларни асрашга оид материаллар ҳам салмоқли ўрин эгаллайди. Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакциясининг кўп сонли қомусчилари қомуснинг тўнғич томини нашрга тайёрладилар. Бу том ўз ичига 3400 мақолани олади.

Шуниси қувонарлики, ўзбек қомусининг мазкур томи учун тайёрланган мақолаларнинг 30 процентдан кўпроғи бошқа энциклопедияларда эълон қилинмаган ҳамда бевосита Ўзбекистон республикасига алоқадор бўлган маҳаллий материаллардир, Бундан ташқари бошқа энциклопедияларда эълон қилинган мавзудаги материални ўзбек қомуси учун тайёрлашда ҳам маҳаллий шароит ҳисобга олинди.

Биринчи томдаги материалларнинг 200 дан кўпроғи бевосита республика қишлоқ хўжалигига оид. Қишлоқ хўжалигининг жамики соҳасини ўз ичига олган ушбу мақолалар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Акром Дадабоев раҳбарлигида, республика ва Иттифоқ миқёсидаги илмий-текшириш институтларининг кўзга кўринган олимлари, олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари томонидан тайёрланди. Бу ишда академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик, Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтлари ва бошқа бир қатор илмий муассасаларнинг етакчи олимлари актив қатнашдилар. Қишлоқ хўжалиги соҳасида катта-катта илмий иш олиб бораётган йирик олимлар, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, машҳур механизатор, пахтакор ва соҳибкорлар ҳақидаги биографик материалларни уюштиришда илмий-текшириш институтлари билан бир қаторда жойлардаги район газеталари ходимлари ҳам редакциямиз ишига катта ёрдам беришаётир. Оққўрғон районидаги «Мўл ҳосил учун» район газетасининг бўлим мудири Х. Аҳмедов, журналист А. Раҳимбердиев, Калинин районидаги «Ленинчи» газетасининг ходими С. Умарова, Бўка ва Янгийўл районидаги «Пахтакорлар овози», «Янгийўл» газеталарининг ходимлари актив қатнашдилар. Умуман, ўзбек қомусининг биринчи ва навбатдаги томларида пахтадан рекорд ҳосил етиштирган 300 дан ортиқ Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида фаол меҳнат қилаётган илғорлар фаолиятлари ҳам муносиб ўрин олади.

Шуни ҳам айтиш кераки, республикадаги айрим илмий-текшириш институтлари катта имкониятларга эга бўлатуриб, қомус яратишдек шарафли ишга ўз ҳиссаларини қўшмаётирлар. Бу ишга, айниқса Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаш институти, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти, Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва экономика институти ва бошқа бир қатор институтлар совуққонлик билан қарамоқдалар. Бу ҳол Ўзбек Совет Энциклопедиясининг белгиланган муддатларда нашр этилишига салбий таъсир қилмай қолмайди, албатта. Бу институтлардан мақолалар жуда кечикиб олинмоқда. Уларнинг айримлари энциклопедия талабларига тўла жавоб бермайди.

Шу йилдан эътиборан ўзбек қомуси китобхонлар жовонларидан ўрин олади. Энциклопедиянинг кейинги томлари ҳам республикамиз халқ хўжалиги, фани, техникаси ва маданиятининг ҳамма тармоқлари ҳақидаги муҳим маълумотлар билан бойитилади. Бу адабиётлар халқ хўжалиги ҳамда фан соҳаларида меҳнат қилаётган мутахассислар кенг оммасининг ўз она тилидаги мукаммал маълумотномаси бўлиб қолади.

Ш. ТЕМУРОВ,
Ўзбек Совет Энциклопедияси қишлоқ хўжалик редакциясининг мудири.

Р. АВАЗОВ,
Ўзбек Совет Энциклопедияси қишлоқ хўжалиги редакциясининг катта илмий редактори.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ДЎСТ БЎЛИБ ЯШАШ ИСТАГИ

ГУА ЯКИЛЬ, (ТАСС). Эквадор меҳнаткашлар конфедерациясининг раиси Леонидас Кордова ТАСС мухбирига бундай деди: «Совет Иттифоқи билан муносабатларни нормаллаштириш Эквадор меҳнаткашларининг азалдан буён давом этиб келаётган интилишидир. Улар бу йўлда хормай-толмай курашмоқдалар».

Эквадор касаба союзлари, бир қанча сиёсий партиялари, газеталари Эквадор билан СССР ўртасида тезроқ дипломатик вакилликлар ўрнатишни ёқлаб чиқмоқдалар.

Эквадор Компартиясининг Бош секретари вазифасини ижро этувчи Элиас Муньос ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Эквадор халқи жаҳондаги барча мамлакатлар билан, айниқса меҳнаткашларнинг биринчи давлати билан дўст бўлиб яшашни истайди.

«СССР билан бўладиган дипломатик, маданий ва савдо муносабатлари, —деб таъкидлади у,— ҳар иккала мамлакат халқлари учун ниҳоятда самарали бўлади, умумий тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Бу муносабатлар экономикамизнинг барча соҳаларини ривожлантиришга ҳам ёрдам кўрсатади».

Християн-демократик партиясининг раҳбарлиги СССР-билан муносабатлар халқаро майдонда Эквадорнинг сиёсий мустақиллигини таъкидлайди, деб ҳисоблайди.

«Расон» ва «Пренса» газеталари Эквадорнинг Совет Иттифоқи билан муносабатларни мормаллаштириши муҳим эканлигини кўрсатиб ўтмоқда.

ПОРТУГАЛИЯ МУСТАМЛАКАЧИЛАРИНИНГ ВАХШИЙЛИГИ

СТОКГОЛЬМ, (ТАСС). Яқинда Швецияда бўлган «Португалия Гвинеяси»да озодлик ҳаракатининг раҳбари, Гвинея ва Яшил бурун Африка мустақиллик партиясининг бош секретари Амилкар Кабрал бундай деди: «Португалия мустамлакачилари африкалик аҳоли бошига ҳар куни напалм, оқ фосфор, парчаланадиган бомбалар ёғдирмоқдалар». Швецияда чиқадиган «Дагенс нюхетер» газетаси ана шуни маълум қилади.

Португалия мустамлакачилари, деб ҳикоя қилади А. Кабрал Африкадаги мустамлакаларида бир вақтлар фашистлар қўллаган ваҳшиёна методлардан фойдаланмоқдалар. Мустамлакачилар одамларни тириклайин куйдираётганликларини ёки боши кесиб ташланган африкаликлар билан ёнма-ён туриб суратга тушаётганликларини ўз кўзим билан кўрдим.

СЕНАТОРНИНГ ДАЪВАТИ

ВАШИНГТОН, 8 февраль. (ТАСС). Сенатор Макговерн Никсон ҳукуматини АҚШда очликни тугатиш учун қатъий чоралар кўришга даъват этди.

Сенатор Капитолияда нутқ сўзлаб, бундай деди: мамлакатда 7 миллионга яқин бола тўйиб овқат емаганликдан азоб чекаётганлигига қарамай, очарчилик билан кураш учун бўлган федерал харажатлар қарийб икки баравар камайтирилди.

УЙ УСТИГА ҚУЛАБ ТУШДИ

ТОКИО, (ТАСС). Япония ҳарбий-ҳаво кучларининг «Ф-104-Ф» маркали қирувчи реактив самолёти Исикава префектурасининг Канадзава шаҳридаги бир уй устига қулаб тушди. Уй ичидаги унинг эгаси ҳалок бўлган, жароҳатланган кишилар бор. Самолёт портлашидан рўй берган ёнғин яқин атрофдаги уйларга тарқалган. Самолёт қулаб тушган районда электр энергияси бериш тўхтатилган.

Учувчи парашютда тушиб омон қолган.

1963 йилдан то 1968 йилгача Япония ҳарбий-ҳаво кучларида ана шундай типдаги 14 самолёт ерга тушиб парчаланган, олти учувчи ҳалок бўлган.

«ЖАНГ МАЙДОНИДА ҚАСОС ОЛАМИЗ»...

3 февралда жом чалиниб берилган ташвишли хабар Африка қитъасининг ҳамма қисмига ёйилди. Ана шу жом садолари Африка душманларининг ёвузларча қилган янги жиноятидан, Африкадаги озодлиқ ҳаракатининг атоқли раҳбарларидан бири, Мозамбик озодлик фронтининг раиси Эдуардо Мондланенинг қабиҳларча ўлдирилганлигидан дарак берди.

Мондланенинг ўлдирилганлиги тўғрисидаги хабар Африкагагина эмас, балки жаҳоннинг ҳамма мамлакатларига ҳам ёйилди. Ҳамма жойдаги яхши ниятли кишилар бу хабарни эшитиб дарғазаб бўлдилар ва ғоят қайғурдилар. Танзания Мозамбик озодлик фронти штаб квартирасини жойлаштириш ва озодлик учун курашувчи мозамбикликларга таълим бериш учун ўз территориясидан жой ажратиб берган эди. Танзания президенти Жулиус Ньерере Мондланенинг ҳалокатини «Африкани озод ҳолда кўришни истаётган кишиларнинг ҳаммаси учун бир фожиа» деб атади. Жулиус Ньерере ўзининг махсус мурожаатида африкаликларни ана шу қабиҳларча ўлдиришга жавобан мустамлакачиларга қарши, Африка озодлиги ва мустақиллиги учун курашга чақирди.

Жиноят жуда пухталик билан тайёрланган эди. Шу сабабли қотиллар одил судлов қўлидан қочиб қутилаолдилар. Лекин Мозамбик ватанпарварлари раҳбарининг бемаҳал ўлимига сабаб бўлган айбдорлар тўғрисида ҳеч кимда шак-шубҳа йўқ. Португалия махфий полицияси Пиденинг агентлари Эдуардо Мондланени—кўпдан буён таъқиб этиб юрганлари ҳаммага маълум. Эдуардо Мондлане ўзининг бутун фаолияти билан мустамлакачилар ва империалистларни қаттиқ ғазаблантирган эди. Бунинг сабаби ҳам тушунарли. Унинг фаолияти туфайли Мозамбик халқининг барча эрксевар кучларини бирлашган озодлик фронтига жипслаштириш мумкин бўлган эди.

Лиссабон ҳукумати 70 мингга яқин солдатни Мозамбикка юборганига қарамай, Португалия мустамлакачилари озодлик кучларининг ҳамласи остида қадамба-қадам чекинишга мажбур бўлдилар.

Мозамбик озодлик фронти раҳбарлик қилаётган қуролли отрядлар ҳозирги пайтда мамлакат территориясининг бешдан бир қисмидан кўпроғини назорат қилиб турибдилар. Мозамбикнинг шимолида озод қилинган районлар кўп бўлиб, бу ерларда яшовчи халқ жабр-зулм ва мустамлакачилар асоратидан холи бўлган янги ҳаёт барпо этмоқда. Бу районларда халқ ҳокимияти органлари ишлаб турибди. Қишлоқларда деҳқон кооперативлари ташкил этилган. Мозамбик болалари халқ ҳокимияти очиб берган мактабларга қатнамоқдалар.

Эдуардо Мондлане ўзининг бутун мамлакати озод бўлишини орзу қилган эди. У совет журналистлари билан қилган суҳбатларнинг бирида бундай деган эди: «биз халқ урушини олиб бормоқдамиз, халқ жанг қилмоқда. Шу сабабли озод Мозамбикда халқнинг ўзи ҳокимият тепасига ўтади, биз халқ республикасини, демократик республикани вужудга келтирамиз». Афсуски Эдуардо Мондлане бахтли кунларгача яшай олмади.

Аммо террор, ўлдириш ва жабр-зулм ёрдами билан Африка қитъаси халқлари озодлик курашининг қудратли тўлқинини тўхтатмоқчи бўлган империалистлар ва мустамлакачиларнинг зўр бериб қилаётган ҳаракатлари беҳуда ҳаракатдир. Жанубий Африкадаги африкаликлар миллий конгресси Мозамбик озодлик фронти раҳбарларига йўллаган мактубида озодлик учун курашувчи африкаликларнинг фикр ва туйғуларини изҳор қилиб, шу гапларни айтди: «пировард ғалабага аминмиз, биз Мозамбик озодлик фронти, Жанубий Африка миллий конгресси ва жафокаш Африкани озод қилиш учун курашаётган барча жанговар ташкилотлар ўртасидаги мустаҳкам дўстликка содиқ бўлиб қолаверамиз. Биз Мондланенинг ёвузларча ўлдирилганлиги учун Мозамбик ва Жанубий Африкадаги жанг майдонида қасос оламиз».

В. ГОНЧАРОВ,
В. ХАРЬКОВ,
Г. СКОБЕЛЕВ.
(ТАСС).

ФРАНЦИЯ. Яқинда парижликлар ажойиб бир воқеанинг шоҳиди бўлишди. Шаҳар пойтахтидаги юз метрлик Париж ибодатхонасининг чўққисида Жанубий Вьетнам Миллий-Озодлик фронтининг байроғи хилпираб турарди. Ўт ўчирувчилар қанчалик ҳаракат қилишмасин, барибир байроқни чўққидан олишга ожизлик қилишди. Ҳат токи ўт ўчирувчиларнинг энг каттакон карвони ҳам фойда бермади. Байроқни ҳокимият томонидан чақирилган вертолётлар ёрдамида олишга муяссар бўлишди. Суратда: (чапда) минора устидаги ол байроқ хилпираб турибди. (Ўнгда) вертолётдан туширилган ўт ўчирувчи бир амаллаб байроқни узиб олишга ҳаракат қилмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

Суратда: Берлин операциясида қатнашган старший лейтенант Ғ. Султонов, генерал-полковник В. Шатилов, рейхстагга байроқ тиккан сержант М. Егоров, лейтенант П. Греченков ва ҳарбий мухбир Н. Шатиловлар. А. Абалян фотоси.

РЕЙХСТАГГА БАЙРОҚ ТИККАНЛАР

Уларни ҳамма танийди. Кўкси жанговар орден ва медаллар билан тўла бу қаҳрамонлар жуда кўп фильмларда суратга олинган, портретлари музейларнинг тўрига қўйилган, ҳар хил учрашувларда иштирок этишган. Шундай учрашувлардан бири яқинда Тошкентда бўлди.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Кутузов орденли 150-ўқчи дивизия командири генерал-полковник Василий Митрофанович Шатилов учрашув қатнашчиларига урушнинг ҳал қилувчи дамлари ҳақида батафсил сўзлаб берди. У 1945 йил апрель ойининг охирлари ва май ойи бошларида фашистлар уясида совет халқлари қўлга киритган мислсиз қаҳрамонлик ҳақида гапирди.

Қонхўр душман осонликча жон бермади. Берлиннинг ўзини фашистларнинг миллион кишилик армияси ҳимоя қиларди. Қаҳрамон Совет Армияси фашистлар уясига яқинлашганда ҳам душман урушни бой бераётганлигига ишонмасди. Шу вақтгача мағлубият нималигини билмаган учинчи рейхлик кузғунлар гўё Гитлернинг мўъжизакор қуроли ишга тушади-ю, руслар яна орқага чекинади, деб ўйлардилар.

Йўқ, адолат тантана қилди. Қудратли Совет Армиясининг шиддаткор ҳужуми немис-фашистларини сўзсиз таслим этди. Рейхстаг устида Ғалаба байроғи ҳилпиради. Бу байроқни сержант Михаил Алексеевич Егоров билан младший сержант Мелитон Варламович Кантария қададилар. Тошкентга меҳмон бўлиб келган Совет Иттифоқи Қаҳрамони М. Егоров урушнинг ана шу унутилмас онлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Қўмондонлик топшириғини катта қийинчиликка қарамай уддасидан чиққан бу икки жасур разведкачининг номи сўнгра тилларда достон бўлиб кетди.

М. Егоров ўз ҳаёт йўли ҳақида сўзлаб берди. У гитлерчиларнинг ваҳшийликларини Смоленскда ўз кўзи билан кўрди. Ўн беш ёшлик бу ўспирин тенгқурлари билан партизан отрядлари тузади. Ўз отряди билан у 5 та душман эшелонини, 22 та танкини ишдан чиқаради. Ҳозир Егоров Смоленск областида сут-консерва комбинатида станок наладчиги бўлиб ишламоқда. Жанговар дўсти Кантария эса қурилиш бошқармасида меҳнат қилади.

Гитлерчиларга қарши жангларда мардлик намунасини кўрсатган жуда кўп ўзбек ўғлонлари бўлган. Улар орасида рейхстагни штурм қилишда қатнашган Каримжон Исоқов ҳам бор эди. Исоқов беш солдат билан бирга биринчи бўлиб депутатлар йўлагидан рейхстагга ёриб кирган. Собиқ батальон парторги ҳозир Наманган область ҳарбий комиссари.

Генерал Шатилов дивизиясида жанг қилиб урушнинг ҳал қилувчи операциясида қатнашган яна бир юртдошимиз Ғулом Султоновдир. Ғулом ака учрашув қатнашчиларига Берлиндаги ҳар бир метр жой, ҳар бир хона учун бўлган ҳаёт-мамот жанглари ҳақида гапириб берди. Жанговар орден ва медаллар кўксини тўлдириб турган бу ўзбек йигити ҳозир тинч ижодий меҳнат билан шуғулланади — Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-текшириш институтида илмий ходим.

Инсоният бошига мислсиз кулфатлар келтирган телба Гитлер ва унинг ҳамтовоқлари тақдири ҳамон одамларни қизиқтириб келади. Баъзи кишилар орасида қонхўр фашист яшириниб, чет элга қочиб кетган деган гап-сўзлар бор. Учрашув қатнашчиларидан бирининг шу ҳақдаги саволига генерал Шатилов ишончли жавоб берди. Гитлер ўлимидан икки кун олдин уйланган севиклиси Ева Браун билан ўзини заҳарлаб ўлдирган. Уни жангчилар кейин оловда куйган мурдасини кўришган. Эътиборли кишилардан тузилган комиссия бу мурданинг ҳақиқий Гитлер эканлигини исботлаб берган. Комиссия Гитлерни даволаган ҳамма врачларни, ҳатто тиш докторини ҳам сўроқ қилган...

Совет Армияси байрами олдидан «Билим» уйида ўтказилган рейхстаг штурми қаҳрамонлари билан учрашув тошкентликларда унутилмас таассурот қолдирди.

С. МУСАЕВ.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ПЛАКАТ, ПЛАСТИНКА

Тошкентда ўтказиладиган қорақалпоқ адабиёти ва санъати ҳафталиги бошланишига саноқли кунлар қолди.

Тошкент офсет фабрикаси ҳафталикка бағишлаб бир неча рангли плакатлар сериясини ишлаб чиқмоқда. Унда қорақалпоғистонлик санъаткорларнинг бой репертуарлари, таниқли ашулачилар, театр артистлари ижросидаги образлар акс эттирилади. Бундан ташқари, «Мелодия» фирмаси қорақалпоғистонлик хушовоз санъаткорларнинг ашулаларини пластинкаларга ёзиб олди. Пластинкаларда қорақалпоқ куй ва музикалари, «Ошиқ Ғариб», «Суймаганга суйкалма» каби спектакллар ҳам бор.

Қорақалпоғистонлик санъаткорлар ҳафталик давомида тошкентлик санъат мухлисларига «Аҳмоқ подшо», «Навоий Астрободда» ва бошқа музикали драма спектаклларини кўрсатишади.

ФАБРИКА СОВҒАСИ

«Ёдгорлик» фабрикаси беш йилликнинг учинчи йилини юқори кўрсаткичлар билан якунлади. Ўтган йили фабрика пландан ташқари 480 минг сўмлик буюм ишлаб чиқарди. Бу йил 350 номдаги ёдгорлик буюмлари суякдан, ёғоч, металл, пластмасса, ҳайвонларнинг шохларидан, тош ва ипак газламалардан тайёрланади.

Корхона усталари маҳсулот турини йил сайин ошириб, бежирим ва нафис совға буюмлари ишлаб чиқариш учун ҳаракат қилмоқдалар. Фабрика томонидан тайёрланаётган бу буюмлар Иттифоқимиздагина эмас, ҳатто чет элларда манзур. Яқинда ёдгорлик солинган каттагина посилка Бразилияга жўнатилди.

Ҳозирги кунда фабрика коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига ва кўҳна шаҳар Самарқанднинг 2500 йиллигига бағишлаб бир неча совға тайёрлаш устида иш олиб бораётир.

САЛОМАТЛИГИМИЗ ПОСБОНЛАРИ

ИЗЛАНИШ

Ҳамид ака тўшакда ётибди. Икки юзи хорғин, кўзларида ўкинч, алам аломатлари... 17 йил ўрин-кўрпа қилиб ётишнинг ўзи бўладими!

Ён қўшнисининг тўнғич ўғли кириб келди:

— Биласизми, Ҳамид ака, — деди у қувонган ҳолда, — мен билан ўқийдиган ўртоғимнинг синглиси ҳам сиз каби оғриб қолган эди. 8 йил тўшакда ётиб, Тошкентдаги Ўрта Осиё темир йўли диспансерида даволаниб чиқибди, ҳеч нарса кўрмагандек соғайиб кетибди...

Хирургия бўлим бошлиғи Абдуваҳоб Саидов кун бўйи Ҳамид Қличевнинг касаллигини аниқлаш билан шуғулланди.

— Сон суякларида касал бор, — деди ишонч билан ҳамшира Наима Умархўжаевага. — Сон суягининг учки қисми бўғинидан чиқиб кетган.

Ҳамид аканинг касали бўлимда даволанаётган беморларникидан оғирроқ эди. Шифокор ўзининг кўпйиллик фаолиятида биринчи марта дуч келаётган эди бундай беморга.

Шол касаллигига оид бир қатор адабиётларни яна қайтадан титкилашга тўғри келди. У Москва ва Харьковда медик олимлардан эшитганларини эслар, уларни беморнинг касалига таққослаб, даволаш йўлларини ахтарарди.

Бир неча ой давомида тажрибада кам учрайдиган бу касал билан кураш олиб борилди. Ниҳоят, бемор оёқларини қимирлата бошлади...

Ҳамид аканинг кўзларида севинч ёшлари пайдо бўлди. — Наҳотки, шу менинг оёқларим бўлса, ростданам ҳаракат қиляпманми? — дер ва уни ўраб олган ҳамшираларга термулиб боқарди. Врачни қидириб топиб, миннатдорчилигини айтмоқчи эди, Лекин Абдуваҳоб ака самолётда Андижонга учиб кетганди.

Хунук воқеа содир бўлибди. 16 яшар қиз оғир жароҳатланган экан. Бу ҳақда Абдуваҳоб аканинг андижонлик шогирди врач Собир Зоҳидов хабар қилибди.

Абдуваҳоб Саидов Ўрта Осиё темир йўл диспансерига қарашли суяк сили хирургияси шифохонасига бой ҳаёт тажрибасини орттириб ишга келган. Тошкент медицина институтини тугатиб Андижон областининг Балиқчи районига бориб ишлади. Сўнгра Қаршининг Бешкет районидаги касалхонада янги операция бўлимини ташкил этиб, кўпгина тажрибакор шифокорлар етиштирди. Кейин Тошкентга ишга чақириб олишди.

Бу ерда у бел умуртқа поғонаси сил касалига учраб шол бўлиб қолган кўплаб кишиларга ҳаёт бахш этди. Эътиборга сазоворлиги шундаки, врач беморларнинг кўпчилигини операция йўли эмас, балки ортопедия, яъни тана толачаларини бир-бирига тортиш йўли орқали даволамоқда.

Бу усул билан дардига даво топганлардан Ҳафиза Жамолова, Анфиса Анашкина, Марҳамат Азизаҳматовалар жонкуяр шифокорлардан беҳад мамнун бўлмоқдалар.

Абдуваҳоб Саидов жамоатчилик, ташкилотчилик йўли билан аҳоли ўртасида сил касаллигини олдини олиш бўйича ҳам самарали ишлар қилмоқда. У темир йўл диспансерига қарашли республикамизнинг кўплаб шохобчаларида тез-тез бўлиб туради.

Тажрибакор врач Саидов суяк сили касаллигини келиб чиқиш омилларини ўрганиб, уни бартараф этиш ҳақида илмий иш олиб бормоқда. У суяк сили касаллиги устида кандидатлик диссертациясини ёқлаш арафасида.

И. ЮСУПОВ.

Суратда: врач Абдуваҳоб ака Саидов. Э. Эргашев фотоси.

ЖОНКУЯР

Абдураим ака ўзини ёмон сезарди. У ёнидаги кроватда ётган ҳамроҳига қараб, врачни чақириб келишни айтди.

Врач Любовь Хахлова дарҳол етиб келди. Бу аҳволдан касалхонанинг врачлари ҳам хабар топишди. Беморга медицина ёрдами кўрсатилди. У бир неча кун врачларнинг узлуксиз назоратида бўлди. Уларнинг жонкуярлиги, ўз вақтида кўрсатилган медицина ёрдами туфайли Абдураим аканинг ҳаёти сақланиб қолинди.

Шахсий пенсионер, 1924 йилдан бери КПСС аъзоси А. Шокиров ҳозир 63 ёшда. У Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун олиб борилган курашларда, Улуғ Ватан урушида иштирок этганлардан бири.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли 2-касалхонада шахсий пенсионерлар, кекса коммунистлар, гражданлар урушининг ветеранлари ҳам даволанмоқдалар.

Беморларнинг соғлиғини яхшилаш, умрларини узайтириш учун ҳамма даволаш воситаларидан кенг фойдаланилмоқда. Сиҳат-саломатлик йўлида қилинаётган бундай ғамхўрликдан ҳамма миннатдор.

Ж. МАҲМУДОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 ФЕВРАЛЬ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Машинасозлар истиқболи, 18.45 — Кузги тўйлар (бадиий фильм), 20.00 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05 — Ўн минут музика, 20.15 — Теленгиликлар, 20.30 — Пропагандист (тележурнал), 21.00 — Уруш ва тинчлик (бадиий фильмининг биринчи серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Олмаота телестудиясининг кўрсатишлари.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Вьетнам Демократик Республикаси, 20.15 — Концерт.

Рус тилида: 20.45 — А. Грибоедов, Ақллилик балоси (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 11/II да Флория Тоска.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА — 11/II да Бой ила хизматчи.

КИНО

Ака-ука Карамазовлар (1-2 сериялар) — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.15 минутда), «ЧАЙКА» (кеч соат 8 да).

Мариса билан Наполеон — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қатъий сир тутилган премьералар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Юк машина ҳайдовчиси (кундуз соат 2, 4 ва кеч 8 да), Олга, Франция! (кундуз 12, кеч 6, 9.45 минутда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА

24 февралдан

«АКА-УКА КАРАМАЗОВЛАР»

кенг форматли янги бадиий фильм

НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

Сценария автори ва режиссер — Иван ПИРЬЕВ

Ролларда:

Кирилл Лавров, Лионелла Пирьева, Михаил Ульянов, Андрей Мягков, Светлана Коркошко ва бошқалар.

Федор ДОСТОЕВСКИЙНИНГ романи асосида экранлаштирилган. «МОСФИЛЬМ» киностудиясининг маҳсулоти.

Сеанслар кеч соат 7 ярим ва 9 да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Телефонлар: 4-21-74, 4-20-34.

ПАХТА ТОЗАЛАШ КОРХОНАЛАРИНИ МОНТАЖ ҚИЛИШ ВА ИШГА ТУШИРИШ ТОШКЕНТ БОШҚАРМАСИГА

Меҳнат ва иш ҳақи бўйича катта инженер, кўчма электрўлчов лабораторияга бошлиқ, пахтани қайта ишлаш асбоб-ускуналари технологияси бўйича слесарь-созловчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлими (7, 11, 14 трамвайлар, 3, 18, 23, 26, 54 автобусларнинг «Саперная» бекати).

Тошкент область ижроия комитети коллективи область статистика бошқармасининг бошлиғи Д. Р. Ризаевга отаси

Ризо АЗАМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН

Донолар сўзидан яшнар юраклар,
Қуёш сўниш билмай сочган каби нур.
Ҳамма яхши ният, орзу-тилаклар
Инсонга берилган мазмунли умр.
Инсон одоби билан
Ҳаёт офтоби билан.
Одоб-ҳаёт кўрки, ҳусн одамга,
Унга интилади доим одамлар.
Одоб оқ йўл эрур ҳар бир қадамга,
Унинг билан гулга бурканар дамлар.
Инсон одоби билан,
Ҳаёт офтоби билан.
Лекин нусхалар бор, ичиб, довдираб
Босган-тусганини билмасдан қолар.
Аёллар бор демай тўйларда «гуллаб»
Бўлмағур гапларни оғзига олар...
Инсон одоби билан,
Ҳаёт офтоби билан.
Улардан безордир қон-қариндошлар,
Кўрмасам дейдилар бетларин ҳечам.
Узоқлашиб қолар дўстлар, йўлдошлар,
Ҳатто эшигига қўйишмас қадам.
Инсон одоби билан
Ҳаёт офтоби билан.
Бизнинг замонда ҳамма дўст, ўртоқ,
Ҳурмат-ла қувватлар бири-бирини.
Шу билан эртаси — бугуни порлоқ,
Очиқ айтаберар юрак сирини.
Инсон одоби билан
Ҳаёт офтоби билан.
Одоб эзгу бўлсин, шундай ҳаётда,
Одобсиз айбини тушинса афзал.
Ишлар яхши кетар ҳамжиҳатликда,
Шунда эшитилар ҳам бир шўх ғазал:
Инсон одоби билан
Ҳаёт офтоби билан.

Юсуфжон ҲАМДАМ

ЭШИТИШ АППАРАТЛАРИ ЛОЗИМ БЎЛСА

Кекса кишилар кўпинча қулоғи оғирроқ бўлиб қолганлигидан шикоят қилишади. Ҳар хил касалликлар орқасида баъзи ёшларнинг ҳам эшитиш аъзоси яхши ишламайди. Бунда уларга махсус протезлар жуда яхши ёрдам беради.

Яқинда республика протез-ортопедия заводида қулоқни протезлаш учун махсус бўлим очилди. Бу бўлим кишиларнинг эшитиш даражасини аниқлаш ва уларни протезлаш имконияти борми-йўқлигини белгиловчи энг янги аппаратлар билан жиҳозланган. Зарур бўлса, шу ернинг ўзида қулоқни даволаш ҳам мумкин.

Бўлимда тажрибали мутахассислар ишлайди. Улар беморни текшириб кўриб, протезлар танлаб берадилар, уларнинг эшитиш аппаратларини ремонт қилиб берадилар.

Эшитиш аппаратлари ордерлар бўйича Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, уруш ва меҳнат инвалидлари, пенсионерлар ҳамда уларнинг қарамоғидаги оила аъзоларига, ёшликдан инвалид бўлиб қолган 16 ёшгача бўлган болаларга, 18 ёшгача бўлган ўқувчиларга ҳамда олий ўқув юртларининг талабаларига бепул берилади. Урушда ҳалок бўлган кишиларнинг оила аъзолари ҳам шундай қулайликдан фойдаланадилар. Бунда улар пенсия книжкалари ва паспортларини кўрсатишлари шарт. Қолган беморларга ордерлар нақт пулга сотилади. Бу ордер билан заводдан зарур протезларни олиш мумкин.

Янги бўлим шанба ва якшанба кунларидан ташқари ҳар куни эрталаб соат саккиз яримдан ўн тўртгача ишлайди.

Беморлар йўлланма қоғозсиз қабул қилинаверадилар.

Ю. КРИВИЦКАЯ.

ЧЕТ ЭЛ ЮМОРЛАРИ

СОХТА ЭЪЛОН

Мистер Браун эрта билан газета ўқиб ўтирар экан ўз кўзига ўзи ишонмади. Сўнгги бетдаги «Мистер Браун вафот этди» деган эълонга кўзи тушди-ю, дарҳол қадрдон дўсти мистер Смитга телефон қилди.

— Алло, Смит! Сен газетада менинг вафотим ҳақидаги хабарни ўқидингми?

— Ҳа... Менга қара, сен мен билан қаердан гаплашяпсан?

ИТОАТКОР БЕМОР

— Доктор, эсингиздами, бундан бир йил муқаддам олдингизга келган эдим. Ревматизмдан шикоят қилганимда сиз «ўзингизни қуруқ ушланг, намликка чап беринг» деган эдингиз.

— Ҳа, ҳа эсимда.

— Мана яна олдингизга келдим. Доктор ҳеч бўлмаса ювиб туришга ижозат беринг...

ЕНГИЛ МАСАЛА ВА МУШКУЛ ИШ

Ўқитувчи ўқувчига юзланиб деди: Мана сенга бир енгил масала, ечиб кўр-чи? Фараз қилайлик Сенинг отанг бир ойда 800 франк ишлади. Ана шу пулнинг 500 франкини квартира ҳақи учун тўлади, 200 франкини қассобга, 100 франкини эса нонвойга берди. Ўзига нима қолди?

Ўқувчи шундай жавоб қилди: Бирдан-бир йўл қолди, тезроқ квартирани алмаштириш керак. Лекин, бу масала, жаноб ўқитувчи сиз ўйлагандек осон эмас».

ЎҚУВЧИНИНГ МУЛОҲАЗАСИ

— Янги тарих ўқитувчиси сенга ёқадими?

— Нима десам экан? Унчалик эмас. Менимча унинг ўзи дарсини яхши билмайди, шунинг учун доим сўрагани-сўраган.

Тошкентдаги заргарлик фабрикасида Самарқанднинг 2500 йиллик юбилейига бағишланган сувенирлар ва значоклар ишлаб чиқарила бошланди. Бу маҳсулотларда қадимий обидалар тасвирланиб, уларга рус, ўзбек ва инглиз тилларида тушунтириш текстлари ёзилган. Суратда: юбилей совғалари. Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ЯХШИ ТАШАББУС

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз активлари кўчаларни, жамоат биноларини қордан тозаламоқдалар

ТУЙТЕПА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ҳаммаёқни қор босган. Кўча-йўлкаларда ҳаракат қийинлашди. Жамоат бинолари, уйлар, мактаблар атрофлари ҳам қорга тўлиб кетди.

Шу муносабат билан Охунбобоев номли колхоз активларининг маслаҳат кенгаши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари ҳаво исиб кетмасдан туриб, қорларни тезда тозалаб олиш юзасидан фикрлашдилар.

Йиғилишда комсомол ва коммунистлардан иборат иккита жанговар отряд тузилди. Бунга 150 дан ортиқ киши жалб этилди. Жанговар отряд аъзолари учун белкурак, куралар тайёрланди. Колхоздаги мавжуд бульдозерлар, грейдерлар, скрейперлар жанговар отряд аъзолари ихтиёрига берилди.

Шундан кейин қор тозалаш ишлари ҳамма участкаларда кенг кучайиб кетди. Механизаторлар техникани ишга солиб, жамоат бинолари, устахоналар, омборлар, мактаб бинолари атрофидаги қорларни суриб, автомашиналарга йўл очдилар. Ишчан йигитлар курак олиб, машинага чиқдилар. Кейин томлардаги қорларни курадилар. Ундан ортиқ шофер тўпланган қорларни тўхтовсиз ташиб турди. Бир неча кун ичида катта ишлар амалга оширилди. Кўча ҳаракатлари йўлга қўйилди. Мактаб, касалхона биноларининг устлари ва майдонлари қордан батамом тозаланди.

— Биз, — дейди колхоз раиси Миразиз Рўзиматов, — ҳашар қилиб қор тозалашни кенг йўлга қўйдик. Жанговар отряд аъзолари колхозчиларнинг томларини ҳам навбатма-навбат құраяпти.

Хўжаликда жамоат, чорва биноларига борадиган йўллар ҳам тамомила тартибга келтирилди. Чорва молларини тўхтовсиз озуқа билан таъминлаш юзасидан зарур чоралар кўриляпти.

Охунбобоев номли колхоз активларининг шу кунлардаги янги ташаббуси эътиборга сазовордир. Ҳамма хўжаликларда ҳам ишчи кучларидан, техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, кўча ва йўлкаларни, майдонларни қордан тозалаб тартибга келтириб қўяйлик!

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти 12 февраль, чоршанба куни ўтказилади.

АКМАЛ РАҲИМОВ

Бевақт ўлим ҳамкасбимиз, истеъдодли ёш журналист Акмал Раҳимовни орамиздан олиб кетди.

У 1940 йилда ота-онаси вафотидан сўнг болалар уйида тарбияланди. Ўрта мактабни тугатиб, 1957 йилда Тошкент Давлат университети филология факультетининг журналистика бўлимига ўқишга кирди ва уни 1962 йилда тамомлади.

Ёш журналист ўзининг биринчи ижодий йўлини Сурхондарё область газетаси «Ленинская знамя»да адабий ходимликдан бошлади. Сўнгра бир неча йил «Совет Ўзбекистони» газетасида адабий ходим бўлиб ишлади. 1966 йил май ойидан умрининг охиригача Ўзбекистон Журналистлар Союзи Тошкент бўлимининг секретари вазифасида ишлаб келди.

Акмал Раҳимов 1967 йилда КПСС аъзолигига қабул қилинди. У СССР Журналистлар Союзининг аъзоси эди. Ҳамкасб дўстимиз ғоятда камтар, интизомли, меҳрибон, ишчан инсон эди. А. Раҳимовнинг ёрқин хотираси қалбларимизда абадий сақланиб қолади.

БИР ГРУППА ЎРТОҚЛАРИ

Ўзбекистон Журналистлар Союзи правлениеси, Журналистлар Союзининг Тошкент бўлими ва «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси коллективи Журналистлар Союзи Тошкент бўлимининг масъул секретари

Акмал РАҲИМОВнинг

тўсатдан вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор этадилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 02640. ИНДЕКС — 6469. Б—2184.